

Φερει. κ. κ. Ἀθανάσιον Σάκκουαν.

ΚΕ' 13

Υ 432

ΙΕΖΕΚΙΗΛ ΒΕΔΑΝΙΛΙΩΤΟΥ
ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ

ΛΟΓΟΙ

Ἐκφωνηθέντες ἐν τῷ ἐν Τεργέστη
ναῶ τοῦ Ἁγίου Νικολάου.

ΕΝ ΤΕΡΓΕΣΤΗ

1914

3070A

COMUNITÀ GRECO - ORIENTALE
TRIESTE - BIBLIOTECA

N. 4125

ΛΟΓΟΣ

ἐκφωνηθεὶς κατὰ τὴν 6 Δεκεμβρίου 1913 ἐν τῷ ἐν Τρογέστῃ
 ἱερῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Νικολάου
 ὑπὸ

ΙΕΖΕΚΙΗΛ ΒΕΛΑΝΙΔΙΩΤΟΥ
 ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ

Ἐνώπιον τῆς φιλεόρτου ταύτης ὁμηγύρευς ἐπιτελοῦσης τὴν ἐπέτειον μνήμην τοῦ πολιούχου τῆς παροικίας μας ἁγίου, παρίσταμαι σήμερον, εὐσεβεῖς ἀκροαταί, ἐξ ὑμετέρας βεβαίως ἐπιεικείας καὶ συγκαταδάσεως. Εἶναι ἀληθῶς αἰωνόδιος καὶ εὐσεβῆς ἡ ἀξίωσις τῶν ἀοιδίμων κτιτόρων τῶν εὐαγῶν καὶ μεγαλωνύμων τούτων ἰδρυμάτων τῶν τιμώντων τὸ ὄνομα τὸ Ἑλληνικὸν ἐν τῇ ξένη, εἶνε λέγω ἀξίωσις ἱερὰ καὶ ὁσία, ἵνα τὴν ἡμέραν ταύτην, ἀφιερωμένην εἰς τὸν παλαιάμαχον τῶν θαλασσῶν προστάτην τὸν Ἁγίον Νικόλαον πανηγυρίζωμεν ἑορτὴν ἄγοντες, ἐνθουσιώδεις ἐκφωνοῦντες λόγους, ἄρτους μερίζοντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν σίτον, τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον ὡς χαρᾶς σύμβολα καὶ εὐχαριστίας, συνηθροισμένοι πάντες ἐν τῷ πανσέπτῳ τούτῳ τοῦ Ἁγίου Ναῶ, οὕτω ἐκδηλοῦντες ἀίδιον τὴν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν ὑπέρμαχον τῶν Μυρέων ποιμένα καὶ κραταῖον ἀντιλήπτορα τόσον ξενητευμένων Ἑλλήνων πραγματευτῶν καὶ ναυτίλων. Καὶ ἀληθῶς τὸ ἐν διασπορᾷ τελοῦν Γένος οὐδαμοῦ ἄλλου ἀνὰ τὰ σημεῖα τῆς γῆς τὴν ἀκμὴν καὶ εὐημερίαν αὐτοῦ ἐσθήριξεν ἢ εἰς τὴν πάτριον καὶ διακεκριμένην τοῦ Ἑλληνος εὐσεβειαν, εἰς τὴν ἐνθερμον αὐτοῦ φιλοπατρίαν, εἰς τὸν ἐντιμον καὶ εὐλογημένον ἰδρώτα πολυμόχθου ἐργασίας καὶ εἰς τὴν στοργὴν ἣν ἐξαιρετικῶς μόνον ὁ Ἑλληὴν τρέφει πρὸς τὴν γενέτειραν γῆν καὶ τὴν πατρικὴν οἰκογένειαν. Καὶ ἀψευδῆ τῶν λόγων μου μαρτυρίά εἰσι τὰ ἀπανταχοῦ τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς ἀνυψούμενα ὑπερήφανα κτίρια ναῶν, σχολῶν

καὶ ἄλλων κοινοφελῶν ἰδρυμάτων ὑπὸ τῶν πλανωμένων ἀνά τὴν ὑφήλιον Ἑλληνῶν θεμελιούμενα πρὸς εὐξάν καὶ τιμὴν τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἑλληνικοῦ. Ἀλλὰ μήπως δὲν καταδηλοῦσι τοῦτο ἐναργέστατα, καὶ τὰ ἄλλα καλλιμάρμαρα καὶ μεγαλοπρεπέστατα καθιδρύματα ἔσα κοσμοῦσι τοῦ Γένους τὰς πρωτεύουσας, τὴν Βασιλίδαν τῶν πόλεων καὶ τὸ ἰσοστέφανον Ἄστυ, ὡς στῦλοι νεφέλης φωτεινῆς « ἀ ν ἄ μ ἔ σ ο υ τ ῆ ς π α ρ ε μ β ο λ ῆ ς , ἀ ν ἄ μ ἔ σ ο υ τ ῶ ν υ ἱ ῶ ν Ἴ σ ρ α ῆ λ , τὰ πολυδάπανα λέγω τῶν τε Μουσῶν καὶ τῆς φιλάνθρωπίας ἐνδαιτήματα, ἔσα πτωχοὶ ἐκ παιδῶν καὶ ἄποροι Ἑλληνες ἐν τῇ ξένη πλουτίσαντες κατεκόσμησαν, τὴν πατρίδα θέλοντες ὠραίαν καὶ ἔνδοξον ; « ἀ π ὸ τ ῶ ν κ α ρ π ῶ ν α ὑ τ ῶ ν ἔ π ι γ ν ῶ σ ε σ θ ε α ὑ τ ο ῦ ς ».

Τίς δύναται νὰ ἀντιλέξῃ εἰς τοῦτο, τίς δύναται νὰ ἀρνυθῆ τὸν ἰδεώδη Ἑλληνικὸν ἀλτροῦσμένον, ὅταν καὶ ἐν μὲν τῇ γεραρᾷ ταύτῃ Ἑλληνικῇ παροικίᾳ, τῇ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀγ. Νικολάου σεμνηνωμένῃ, τόσα χρυσοῖς γράμμασι καταγράφονται τίμια καὶ σεπτὰ ὀνόματα εὐεργετῶν καὶ παροχέων, μεγάλων καὶ μικρῶν κληροδοτῶν, ὅταν μεγαλοπρεπεῖς ἀνυψοῦνται οἱ ναοὶ καὶ αἱ σχολαί, τὰ δὲ φιλάνθρωπικὰ καὶ ἐθνικὰ τῆς κοινότητος ἔργα πρόκεινται εἰς ἀίδιον μνήμην τῶν ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει κτιτόρων καὶ ἰδρυτῶν αὐτῆς « κ α τ α ν ο ῆ σ α τ ε ὅ τ ι ο ὑ κ ἔ μ ο ἰ μ ὄ ν φ ἔ κ ο π ῖ α σ α , ἀ λ λ ἄ π ᾶ σ ι τ ο ῖ ς ζ η τ ο ῦ σ ι π α ι δ ε ῖ α ν ».

Ἀλλὰ ποῖοι ἦσαν οἱ πατέρες καὶ οἱ πάπποι ἡμῶν οἱ δωροφορήσαντες λιπαρῶς τὸ κοινὸν τῶν ἐν Τριεστίῳ Ἑλλήνων ; Οὔτε περγαμηνῆς καταγωγῆς ἔφερον, οὔτε πολυπληθεῖς καταθέσεις εἰς τὰς τραπέζας εἶχον ἀλλ' οὔτε περὶ τὴν γνῶσιν πολυἰδμονες ἦσαν, καὶ μόνον Ἑλληνικὴν τὴν ψυχὴν εἶχον, καὶ εὐσεβὲς καὶ ὀρθόδοξον τὸ φρόνημα, καὶ τίμιος ἔρρεεν ὁ ἰδρῶς ἐκ τοῦ προσώπου αὐτῶν. Πραγματεῦται καὶ ναυτίλοι

ταπεινοί διεπεραιώθησαν ἐξ ὄλων τῆς Ἑλληνικῆς Ἀνατολῆς τῶν μερῶν ἀναζητοῦντες τῆς εὐνομίας τὸ εὐθαλές δένδρον ἀφοῦ τὸ Ἑλληνικὸν σύμπαν ἐστέναξεν ὑπὸ τὴν βαρυστάτην βαρβάρου λαοῦ τυραννίδα. Δι' ἐντίμου καὶ πολυετοῦς ἐργασίας προήχθησαν ἀπὸ μικροῦς εἰς μεγάλους «ὡς οἱ κέδροι τοῦ Λιβάνου» καὶ προήγαγον τοὺς ξένους τόπους τῆς ἐγκαταστάσεως αὐτῶν. Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ πρόγονοι ἡμῶν ἀγαπήσαντες τὴν πατρίδα «οὐλόγημῃ δὲ τῇ γλώσσῃ, ἀλλ' ἐν ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ».

Ἄλλὰ διὰ ποῖον σκοπὸν θνήσκοντες οὗτοι τοσαύτας κατέλιπον ὑπὲρ τῆς κοινότητος δωρεάς; δωρεάς εἰς τὸν ναόν, εἰς τὸ νεκροταφεῖον, εἰς τὴν σχολήν, εἰς βραδεία ἐκπαιδευτικὰ καὶ εἰς τόσαν ἄλλαν φιλανθρώπους καὶ ἐθνικὰς παροχάς; Τί εἶχον ὡς τελευταῖον διανόημα οἱ αἰεῖμοι ἐκεῖνοι τῆς Τεργεσταίας Ἑλληνικῆς κοινότητος θεμελιωταὶ καὶ προστάται, ὅτε τὸν πλοῦτον αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ διέθετον; Ἀναντιρρήτως μία ἦτο ἡ σκέψις των καὶ ἐν τῷ φρόνημάτων, νὰ μείνωσι καὶ οἱ ἐπιγιγνόμενοι τῆς Τεργεσταίας Ἑλληνικῆς κοινότητος, Ἕλληνες τὴν φωνήν, Ἕλληνες τὴν ψυχὴν, Ἕλληνες τὰς ιδέας, ὀρθόδοξοι δὲ κατὰ πάντα θρησκευτικῶς. Τοῦτο καὶ μόνον ἦτο τὸ ἔσχατον τῶν Τεργεσταίων Ἑλλήνων διανόημα καὶ τοιοῦτός τις ἐπλανᾶτο ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν ἐνδοιασμός, μήπως ὁ πανδαμάτωρ χρόνος ἀποσδέσῃ ἐκ τῶν μεταγενεστέρων τὴν ιδέαν τὴν Ἑλληνικὴν. Καὶ ἐχορήγησαν ἀφθόνως πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, διότι ὁ Θεὸς διὰ πρεσβειῶν τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἠύλόγησε καὶ ἐπλήθυνε τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν κατὰ τὴν ἀγαθὴν προαίρεσιν τῆς καρδίας αὐτῶν «οἱ δατὰ ἔργασοὺ καὶ τὸν κόπον σου». Καὶ ἀφοῦ οἱ αἰεῖμοι ἐκεῖνοι παρέσχον εἰς τὸ κοινὸν τὰ μέσα, ἵνα τοὺς ἐπιγιγνομένους ἀπορωτέρους τῶν Ἑλλήνων στηρίξουν ἐν τῇ πίστει καὶ τῷ ἐθνισμῷ διὰ τοῦ ναοῦ καὶ τῆς σχολῆς, πόσον ἀρὰ γε αὐτοὶ οὗτοι ἔτρεφον ἐγκάρ-

διον πόθον και θερμήν ἐπιθυμίαν διὰ τὰ ἴδια αὐτῶν τέχνα, ἵνα ταῦτα τηρήσωσιν ἀλώδην τὴν Ἑλληνικὴν αὐτῶν καταγωγὴν, θερμὴν τὴν ἀγάπην και τὸ ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς πατρίδος τῆς Ἑλληνικῆς και ὀρθοδόξου τοῦ φρόνημα αὐτῶν « μ ἢ μ ἔ τ α ι ρ ε ὄ ρ ι α α ἰ ὡ ν ι α ὕ ἔ θ ε ν τ ο ο ἰ π α τ ἔ ρ ε ς ἧ μ ὶ ν ».

Τοιαῦτα ἐπεθύμησαν και τοιαῦτα θὰ ἐζήτουν ἀπὸ τοὺς υἱοὺς και τοὺς ἐγγόνους αὐτῶν ἐὰν ἀνίσταντο ἐκ τοῦ τάφου οἱ ἀοίδιμοι τῆς Τεργεσταίας κοινότητος ἰδεηταὶ και κτίτορες, και ἀνάλογον θὰ ἐξεδήλουν τὴν ἀγανακτικὴν ὕπου ἂν ἔβλεπον τῆς ἀρνησιπατρίας τὰ σπέρματα και θὰ ἀνεφώνουν περίλυποι ἀναμφιδόλως « ἔ ξ ἧ μ ὶ ν ἔ ξ ἧ λ θ ο ν ο ὕ τ ο ι κ α ἰ ο ὄ κ ε ἰ σ ἶ ν ἔ ξ ἧ μ ὶ ν » . Διότι ὁ ἀρνησιπατρις φέρει τῆς κοινωσίας ἀναμφιδόλως τὴν περιφρόνησιν και τῶν προγόνων αὐτοῦ τὰς ἀράς.

Ὁ πολὺς και μέγας ἐκείνος διδάσκαλος Ἀθαμάντιος Κοραῆς ζῶν και ἀναστρεφόμενος μετὰ τῶν κορυφαίων συγχρόνων αὐτοῦ σοφῶν ἐν τῇ μεγαλοπύλῃ τῶν Παρισίων ἐπὶ πεντήκοντα και πλέον ἔτη δὲν συνεμίγη μετὰ τῶν ἀλλοδόξων και ἀλλοεθνῶν Γάλλων, ἀλλὰ τούναντίον ἔλεγε, « ε ὕ χ α ρ ι σ τ ῶ τ ὸ ν Θ ε ὸ ν π ρ ῶ τ ο ν ὅ τ ι ἔ γ ε ν ν ἧ θ ἧ ν ἄ ν θ ρ ω π ο ς κ α ἰ ὅ ἔ ὑ τ ε ρ ο ν ὅ τ ι ἔ γ ε ν ν ἧ θ ἧ ν Ἑ λ λ η ν » ὑπερβάλλων ἐπὶ τοσοῦτον τὴν τιμὴν και τὴν δόξαν τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς. Ἐθεώρει καύχημα ἑαυτοῦ ὁ μέγας σοφὸς ὅτι ἐγεννήθη Ἑλληνας, διότι ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Γένει ἡ θεία πρόνοια ἐπεδαψίλευσε διὰ μέσου τῶν αἰῶνων πλουσιοπαρόχως τὴν εὐνοίαν εἰς μεγάλων και θαυμαστῶν ἔργων ἐπιτέλεισιν. Διὰ τῶν Ἑλλήνων διελαλήθησαν ἀνά τὴν οἰκουμένην αἱ αἰῶνοι ἀλήθειαι, διὰ τῶν Ἑλλήνων ἐστήθη ἐν τῷ κόσμῳ τῆς φιλοσοφίας ὁ ὑψηλὸς θρόνος, διὰ τῶν Ἑλλήνων ἀνυψώθησαν αἱ τέχνη και ἐπιστῆμαι εἰς ἀφάνταστον και ἀνάγραπτον ἀκμὴν. Ἐλεγε δὲ ἐκ τούτου πάνυ ὀρθῶς και ὁ μέγας

της Ἐθνικῆς ἡμῶν παλιγγενεσίας ψάλτης, ὁ Διονύσιος Σολωμός: « κ λ ε ἰ σ ε ἐ ν τ ὸ ς τ ῆ ς ψ υ χ ῆ ς σ ο υ τ ῆ ν Ἐ λ λ ᾶ δ α κ α ἰ θ ᾶ α ἰ σ θ α ν θ ῆ ς κ ᾶ θ ε ε ἴ δ ο υ ς μ ε γ α λ ε ἰ ο ν ».

Ἐπὶ τούτων τῶν ἀμαράντων δαφνῶν καὶ ἡμεῖς μέχρι χθὲς ἐπαιρόμεθα, μοχθοῦντες ὅπως καὶ μέχρις ἡμῶν καταφθάσωσιν αἱ λαμπηδόνες τῆς ἀμφιλαροῦς δόξης τῶν μεγάλων μας προγόνων. Ἐλάχιστα εἶχομεν νὰ ἐπιδειξώμεν ἴδια καὶ ἀναπολοῦντες τὰ παρελθόντα ἐφθάσαμεν εἰς τῶν προγονοπλήκτων τὴν ἀκηδῖαν « μ υ κ τ η ρ ι σ μ ὸ ς κ α ἰ χ λ ε υ α σ μ ὸ ς τ ο ῖ ς κ ὑ κ λ ω ἡ μ ῶ ν » γενόμενοι. Ἄλλ' ἤδη θεία βουλή « ἡ νῦν προέκρουεν, καὶ ἡ ἡμέρα ἦγγικεν ὁ δὲ Βασίλευς ἡμῶν ἐλπίζων ἐπὶ Κύριον » ἤκουσε τοῦ Κυρίου « Ἐ γ ῶ ἔ σ σ ο μ α ἴ μ ε τ ᾶ σ ο ὕ » καὶ νωπὰς ἤδη ἔδρεψε δάφνας ἐκ τῶν σίματοβρέκτων τῆς Ἡπείρου, κορυφῶν καὶ τῶν κουροτρόφων τῆς Μακεδονίας πεδιάδων καὶ νέα ἀνεστήλωσε τρόπαια ἐφάμιλλα τῶν παρωχημένων ἐποχῶν. Οἱ δύσπιστοι καὶ σκληροί τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς λαοὶ πιστεύσαντες τὴν ἀπατηλὴν γνώμην ὅτι τὸ ζωτικὸν τοῦ Ἑλληνισμοῦ στάδιον ἔληξε πρό πολλοῦ, ἐκπληκτοὶ διεπυθάνοντο καταμανθάνοντες τὰ ἡρωϊκὰ τρόπαια τῶν μυριονέκρων μαχῶν, προσβλέποντες τὸν ἡρωϊκὸν Βασιλέα ἡγούμενον τῶν νικητῶν φαλαγγῶν ἀπὸ Λαρίσσης καὶ Ἄρτης μὲ ὑπερηφάνους καὶ ἀναπεπταμένας τὰς σημαίας μέχρι τῆς Αὐλῶνος καὶ πέραν τῶν στενῶν τῆς Κρέσνας. Ἄλλ' οἱ πεπολιτισμένοι λαοὶ ἀπεθαύμασαν οὐ μόνον τῆς ψυχῆς τὸ ὀρμητικὸν καὶ γενναῖον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἱπποτικὸν καὶ τὸ ὑψηλόφρον καὶ τὸ εὐγενὲς τοῦ Ἑλληνος αἴσθημα ἔναντι τῶν ἠττημένων ἐχθρῶν.

Τοιαύτην ἔχομεν σήμερον, εὐσεβεῖς ἀχροαταί, πατρίδα ἔνδοξον καὶ μεγάλην ὑπὸ δαφνοστεφῆ καὶ ἥρωα Βασιλέα ἐν τοῖς μυριονέκροις τῶν μαχῶν πεδίοις κτησάμενον τῆς δόξης

τὸν ἀμαράντινον στέφανον, καὶ ἔτι εὐτυχερτέραν ταύτης προσδοκῶμεν, διότι ὁ Βασιλεὺς ἡμῶν διεκήρυξεν ἀνά τὰ στρατόπεδα αὐτοῦ στενωπῶς «ὅτι ἐλπίζει ἐπὶ Κύριον». Καὶ εὐτυχῆ τὰ ἔθνη ἐκείνα καὶ οἱ λαοὶ ὧν οἱ ἄρχοντες αὐτῶν καὶ οἱ ἡγέται ρυθμίζουσι κυβερνῶντες τὰς πράξεις αὐτῶν ἐκζητοῦντες τὸν φωτισμὸν καὶ μαρτυροῦντες τὴν δικαιοσύνην παρὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ παντοδυνάμου Βασιλέως καὶ Δημιουργοῦ, διότι οὕτω «μετὰ δικαιοσύνης ἐτοιμάζεται ὁ νόμος ἀρχῆς». Ὑπερήφανοι ἄρα καὶ ἡμεῖς ὅτι τοιαύτης μεγαλουργοῦ πατρίδος τυγχάνομεν τέκνα, τῆς ὁποίας ἀληθῶς «τοιοῦτος ἔπρεπε Βασίλευς», διατηρήσωμεν ἄσβεστον τὸ ἀίσθημα ἡμῶν τὸ Ἑλληνικὸν ὡς ὁ Ἀδαμάντιος Κοραῆς ἐγκυαυώμενος ὅτι Ἑλληνεῖς ἐσμεν, ἐμπνέοντες παιδιόθεν εἰς τὰ τέκνα ἡμῶν τὴν ἐμμοῆν καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ τὸν Ἑλληνισμὸν. Τοιοῦτοτρόπως θὰ ἀναθρέψωμεν τοὺς Ἑλληνόπαιδας ἐν τῇ ιδεᾷ τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τῆς πατρίδος «ὡς νεόφυτα Ἑλαίων» ἐτοιμάζοντες ἐντίμους καὶ εὐσεβεῖς πολίτας Ἑλληνας, προχαλοῦντας τὴν τιμὴν καὶ τὸ σέβας τῶν συνοικίων λαῶν. Διότι ἔλεγεν καὶ ὁ μουσηγέτης Ἀπόλλων διὰ τοῦ μαντείου τῶν Δελφῶν ἐρωτηθεὶς «εἰ θέλετε ἀγαθοὺς ἄνδρας ἐν τῇ πόλει ὑμῶν γενέσθαι ἐμδάλλετε τὸ κάλλιστον τοῖς ὡσὶ τῶν παίδων».

Καὶ οὐδὲν ἄλλο ὑπάρχει κάλλιστον καὶ τίμιον ἢ ἡ ἀγάπη καὶ ἡ στοργὴ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὴν πατρίδα. Ἐὸ κάλλιστον τοῦτοεἶχον ὡς ἰδεῶδες καὶ οἱ τῆς γεραρᾶς ταύτης κοινότητος πρωτοκτῆτορες καὶ ἰδρυταί. Σεβόμενοι τὸν Θεὸν περικαλλεῖς ὠκοδόμησαν τέσσαρας ἐν ἕλψιν ναοὺς τῆς θείας λατρείας ἐξ ὧν τοῦτον εἰς μνήμην καὶ τιμὴν τοῦ ἐνδόξου τῆς ὀρθοδοξίας ἱεράρχου καθιέρωσαν τοῦ ἐκ Μύρων τῆς Λυκίας Ἀγίου Νικολάου, οὗ τὸν βίον καὶ τὰ ἔργα ὑπογραμμὸν εἶχον ἐν παντί, φιλοῦντες δὲ τὴν πατρίδα, τὴν σχολήν, τὰ

βραβεῖα καὶ τόσας ἄλλας κληροδοσίας πρὸς σπουδὴν καὶ πρόδον τῶν Ἑλληνοπαίδων προσήνεγκον.

Οὕτω καὶ ἡμεῖς ποιῶντες θὰ ἀξιοθῶμεν τῶν πρεσβειῶν καὶ τῶν εὐχῶν τοῦ ἐορταζομένου σήμερον προστάτου ἡμῶν καὶ μεγάλου τῆς ὀρθοδοξίας Ἱεράρχου Ἁγίου Νικολάου, προκόπτοντες ἐν εὐλογίᾳ Κυρίου εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν. Ἀμήν.

ΛΟΓΟΣ ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΟΣ

εἰς τοὺς πεσόντας Ἡρώας τοῦ Ἑλληνοτουρ-
κικοῦ Πολέμου.

ΥΠΟ

ΙΕΖΕΚΙΗΛ ΒΕΛΑΝΙΔΙΩΤΟΥ

Ἀρχιμανδρίτου.

«Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ οὐκ ἔστι μου ἄξιος. (Ματθ. Ι 37) ὅς δ' ἂν ἀπωλέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ Εὐαγγελίου οὗτος σώσει αὐτήν».

(Μαρκ. θ. 35)

Διὰ τοιούτων ὑψηλῶν νοημάτων, εὐσεβεῖς ἀκροαταί, ὁ θεομελιωτής καὶ τελειωτής τῆς πίστεως ἡμῶν ἐξαγγέλλει ἐν τῷ νεοφανεῖ κηρύγματι ἀνὰ τοὺς παρακολουθοῦντας ὄχλους καὶ τονίζει εἰς τὴν ἀναγεννομένην ἀνθρωπότητα τὴν ἰδέαν τῆς τιμῆς καὶ τοῦ καθήκοντος. Ἀποκηρύττει καὶ διαγράφει ἐκ τῆς ἀκολουθίας αὐτοῦ ὡς ἀνάξιον ὁπαδὸν πάντα φιλοῦντα τὰ ἴδια, εἴτε πατέρα, εἴτε μητέρα, εἴτε ἀδελφούς, εἴτε τέκνα, ὑπὲρ τὴν ἰδέαν τοῦ καθήκοντος. Ἡ αὐταπαρνησία ἄρα καὶ ἡ αὐτοθυσία ἐν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ καθήκοντος εἶναι αἱ προέχουσαι ἀρεταὶ αἱ ἐκθαμβοῦσαι καὶ ἀποτεφρώνουσαι πᾶσαν ἄλλην ἰδέαν στρογγῆς καὶ ἀγάπης μέχρι τῆς θυσίας ἐν τῷ βωμῷ τούτῳ καὶ τῆς ἰδίας ζωῆς. Διότι οὕτως ἀποτελῶν ὁ ἄνθρωπος τὸ ἑαυτοῦ καθήκον, καὶ θνήσκων ἀξιούτσι τοῦ

αἰωνίου μακαρισμοῦ καὶ τῆς ἀθανασίας, « ὅς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔνεκεν ἔμοῦ καὶ τοῦ Εὐαγγελίου οὗτος σώσει αὐτήν ». Καὶ ἀληθῶς καθήκον πρώτιστον καὶ κορυφαῖον, ἐν παντὶ φιλοτίμῳ ἀνθρώπῳ ἀναμφιδόλως ἀναφαίνεται ἡ προσπάσις τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς δόξης τῆς ἰδίας πίστεως καὶ τῆς πατρίδος. Ἡ ἔμμοнос παραφυλακὴ τούτων δι' ἀναριθμήτων θυσιῶν καταδεικνύει κατὰ τὴν κοινὴν ὁμολογίαν, τὴν ζωτικότητα καὶ τὸ σφρῖγος τῶν λαῶν ἐκ τῶν ἀρχαίων χρόνων καὶ χρησιμεύει ὡς γνώμων τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς προόδου αὐτῶν. Πρωτίστως δὲ τὴν ἰδέαν ταύτην ἐκαλλιέργησαν εἰς βαθμὸν ὑψίστου οἱ μεγάλοι ἡμῶν πρόγονοι τιμῶντες τοὺς θεοὺς καὶ φιλοῦντες τὴν πατρίδα.

« Μακάριος ὁστις νοῦν ἔχων τιμᾶ τὸν Θεόν » ἔλεγεν ὁ Εὐριπίδης « Θεὸν σέβου » ἐνομομοθέτει ὁ Σόλων, « μητρόδες καὶ πατρός κσι τῶν ἄλλων ποργόνων ἀπάντων τιμιότερόν ἐστίν ἡ πατρίς καὶ σεμνώτερον καὶ ἀγιώτερον καὶ ἐν μείζονι μοίρᾳ καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις τοῖς νοῦν ἔχουσι » ἐδίδασκεν ὁ Πλάτων θεοπαράδοτον ἀναπαριστῶν τὴν ἀφοσίωσιν καὶ τὴν στοργὴν πρὸς τὴν πατρίδα ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἐν τῷ κόσμῳ ἰδανικόν.

Διὰ τῶν ἱερῶν τούτων διδαγμάτων τοῦ Εὐαγγελίου διὰ τῶν μεγάλων ὑποθηκῶν τῶν προγόνων ἡμῶν ἐμεγαλοῦργησεν εἰς αὐτοθυσίας καὶ μεγάλα διὰ μέσου τῶν αἰῶνων ἐπετέλεσε κατορθώματα τὸ Γένος ἡμῶν τὸ Ἑλληνικόν, οὐχὶ κατακτῶν πρὸς ὑποδούλωσιν τοὺς λαοὺς ἀλλὰ τούναντίον ἐκπολιτίζον καὶ προάγον τὴν ἐν σκότει διατελοῦσαν ἀνθρωπότητα. Καὶ ὅταν τῆς δουλείας τὸ πυκνὸν σκότος κατεκάλυψεν τὴν Ἀνατολὴν πᾶσαν, δὲν ἐφάνη ἀμνημον τὸ Γένος ἡμῶν τῶν ἐνδόξων αὐτοῦ παραδόσεων, ἀλλὰ κατέθεσε τεθραυσμένον τὸ ξίφος καὶ αἱματοδαφεῖς τὰς σημαίας, ἀφοῦ πρῶτον ἐπτερύγισε μαρμα-

ρωθείσα ἡ ψυχὴ τοῦ γενναίου ἐκείνου καὶ μεγαλομάρτυρος Ἡγεμόνος τοῦ προασπιστοῦ τῆς Βασιλευσύτης τῶν πόλεων τῶν Κωνσταντίνων. Ἀλλὰ καὶ τότε τὸ Γένος ἡμῶν δὲν ἐπαύσατο τῶν καλλινίκων αὐτοῦ ἀγώνων, οἵτινες τὸν θουμασμὸν προκαλοῦντας ἀνίδρυσαν τέλος τὴν μικρὰν γωνίαν τῆς ἐλευθέρας πατρίδος. Ἦτο καὶ μέχρι χθὲς μικρὰ ἡ πατρίς μας καὶ μεγάλα ἔχουσα πρὸς τοὺς ραγιαδες ἀδελφοὺς καθήκοντα, ὑστέρησεν ἐν τῇ φαινομενικῇ ἐπιδείξει τῆς προόδου καὶ τῆς ἀκμῆς, καὶ ἐπιστεύθη φεῦ, ὅτι ἡ Ἑλλάς παρητήθη τῆς μεγαλουργοῦ αὐτῆς ἀξιώσεως καὶ τῆς κληρονομίας τῶν ἰδίων προγονικῶν χωρῶν. Καὶ ἀκριβῶς ἡ ἐπέκτασις τῆς χιμαρικῆς τούτης ἰδέας τῆς πατριωτικῆς καταστώσεως, συνεπέφερε τὴν ἀνάληψιν πάσης Ἑλληνικῆς ψυχῆς, καὶ ἠνδρώθη ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ Γένους ὅλου ἡ γνώμη ὅτι νῦν ὑπὲρ τῶν ὅλων ὁ ἀγὼν. Καὶ ἀληθῶς ἀγῶνα Πανελλήνιον ἀγῶνα ἱερόν, ἀγῶνα πρὸς ἀπελευθέρωσιν στεναζόντων ἀδελφῶν ὑπὸ τὴν ἔνδοξον Ἡγεσίαν τοῦ κλεινοῦ ἐκείνου πορφυρογεννήτου τοῦ συνωνύμου τῶν Μεγάλων Κωνσταντίνων, ὃν αἱ βουλαὶ τοῦ Ὑψίστου βασιλέα τανῦν κατέστησαν τῶν Ἑλλήνων ἀνέλαβε πρὸ μικροῦ τὸ Γένος ἡμῶν καὶ νικηφόρα ἀναρτῶνται τὰ ὄπλα καὶ δαφνοστεφεῖς κυματίζουσιν αἱ σημαῖαι καὶ ὑπερήφανος ἡ Ἑλλάς πᾶσα ἀντικρύζει τὴν Θεοδώρητον ἐλευθερίαν ἀπὸ τοῦ Ἀργυροκάστρου τῶν Ἰωαννίνων μέχρι τῆς Θεσσαλονίκης καὶ ἀπὸ τῆς Τενέδου καὶ τῆς Χίου καὶ τῆς Λέσβου μέχρι τῆς ἐσχατιᾶς τοῦ Ἀρχιπελάγους.

Καὶ τοὺς γενναίους ἥρωας καὶ μεγάλους ἀλτρουίστας οἵτινες μικρὰν χθὲς καὶ τεταπεινωμένην τὴν πατρίδα μεγάλην ἤδη καὶ ἔνδοξον κατέστησαν, γεραίρομεν σήμερον καθήκοντως καὶ ἡμεῖς οἱ τὴν Τεργεστέαν συναποτελοῦντες κοινότητα ἀξιοπαίμων πρωτοβουλία τῆς ἐντίμου ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰς στενάς καὶ ἀποκρήμους κλιτεῖς τοῦ Σαρανταπόρου εἰς τὰς τελματώδεις πεδιάδας τῶν Γιαννιτσῶν, εἰς τοῦ Σόροβιτς τὰς δασώδεις δειράδας καὶ εἰς τὰ τεφρὰ τῆς Ἠπείρου

ὄρη, εἰς τὰς ἀνεμοπλήκτους καὶ χιονοσκεπεῖς κορυφὰς τῆς Μανωλιάσας καὶ τοῦ Μπιζανίου καὶ τοῦ Δρίσκου, οἱ ἀετοὶ τῆς ἰδέας διέγραψαν διὰ τοῦ αἵματος αὐτῶν τὸ σθένος καὶ τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν δόξαν τὴν Ἑλληνικὴν. Εἰς τὰς ἀξένους καὶ ὀμιγλῶδεις Μικρῶσιαιτικὰς ἀκτὰς, μυθῶδεις καὶ θρυλλικοὶ οἱ Ἑλλησποντοφύλακες ναυβᾶται, κατέκλυσαν τὰ στενὰ τῆς Ἑλλης καὶ τοῦ Φριζοῦ, καὶ κατέρριψαν διὰ παντὸς τὴν ὄφρυν καὶ τὴν ἔπαρσιν τῆς ἡμισελήνου.

Τιμημένοι τῆς πατρίδος Στρατιῶται, ἡρωϊκὰ τὰ ἔργα καὶ ζηλευτὸν τὸ τέλος σας, ἐντὸς τριῶν περίπου μηνῶν κατέκλυσαν τὴν αἰωνόδιον ἐπὶ τῆς Εὐρώπης βαρβάρου λαοῦ κυριαρχίαν, ἐδουλώσατε 80 περίπου χιλιάδας ἐχθρικοῦ στρατοῦ καὶ ὡς λάφυρα κατεκτήσατε τοὺς Ἡγέτας αὐτοῦ καὶ τὰς Σημαίας καὶ τὰ ὄπλα καὶ τὰ τηλεβόλα.

Δαφνηφόρος ἡ Δόξα θὰ μελετᾷ τῶν λαμπρῶν παλληκαριῶν τοὺς ἀγνώστους τάφους καὶ τὸ ἄροτρον τοῦ γεωργοῦ μετ' ὀλίγον ἐν Μακεδονίᾳ καὶ ἐν Ἡπείρῳ, ἐν Χίῳ καὶ ἐν Λέσβῳ θὰ ἀνασκᾷ τὰ τετιμημένα ὄστα τῶν ἀφανῶν ἡρώων, ὅσοι τὴν πατρίδα δουλεύοντες μακαρίαν εὐρον τὴν λῆξιν καὶ οἱ ἐπιγινώμενοι τῶν Ἑλλήνων, καὶ οἱ παῖδες τῶν αἵματοδρέκτων χωρῶν, θὰ ψάλωσιν ἐπινικίους ὕμνους ἀναπολοῦντες ὡς θρύλους τῶν πολυνέκρων μαχῶν τὰς διηγήσεις. Θὰ ἀναπνέωνται οἱ ἑνᾶυτοὶ ἐν τῇ ἀτέρμονι τροχιᾷ, ἀλλ' ὁ πανδαμάντωρ χρόνος δὲν θὰ ἀποδύσει οὐδαμῶς τὴν βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην τοῦ ἀπανταχοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀλλ' ἐτήσιως ἐν τῇ τακτικῇ ἡμέρᾳ, Κυριακῇ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως κατὰ τὰ ἐπισήμως ὀρισθέντα, ἀθροίζόμενοι καὶ προσκυνοῦντες αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ ἱερὸν σύμβολον, ὅπερ οἱ ἥρωες προέβαλλον προφυακῆεν εἰς τὰς ὀρμητικὰς φάλαγγας «ἐν τούτῳ νίκη» ἀλλαλάζοντες, θὰ κομίζωμεν τοὺς ἀμυρᾶντους στεφάνους ἐκ τῶν αἵματοδρέκτων ἀνθέων ὅσα κοσμοῦσι τὰς δρυάδας καὶ ἀμαδρυάδας ἐκεῖ ἔνθα κατακείνται τὰ λείψανα τῶν ἀγνώστων ἡρώων καὶ θὰ ἀναπολοῦμεν ὑπερηφάνως τοὺς μάρτυρας ἀθλητάς,

οἵτινες ἐκ τῶν ἐσχατιῶν τῆς γῆς προσέτρεξαν εἰς τῆς πατρίδος τὸ κέλευσμα. Εἶναι ἀληθῶς κοινὸν τῶν ἀνθρώπων τὸ τέλος, ἀλλὰ τῶν ὀλίγων ὁ κλήρος εἶναι ἡ ἔνδοξος θανή. Παν-ἔνδοξος καὶ τετιμημένος τυγχάνει ὁ θάνατος ὅλων τούτων τῶν γνωστῶν καὶ ἀγνώστων ἡρώων, οἵτινες ἀψηφούντες καὶ τὰς σφαίρας καὶ τὰς ὀδίδας, ἀλλὰ καὶ τὰς θυελλώδεις καὶ παγεράς τοῦ χειμῶνος ἐπιδρομὰς εἰς τὰς οὐρανογείτονας τῶν ὀρέων κορυφὰς, ἀναπεπταμένως ἐπὶ πολὺ ἐκράτησαν τὰς σημαίας/ἐτελειώθησαν ἐκεῖ διὰ τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν δόξαν τὴν Ἑλληνικὴν.

ψυαί

« οὐ καταισχυνῶ τὰ ὅπλα, οὐδ' ἐγκαταλείψω τὸν παραστάτην ὧ ἀνστοιχῶ καὶ τὴν πατρίδα οὐκ ἐλάττω παράδῳσω » ὠμνυον οἱ ἔφηβοι τῶν Ἀθηνῶν, καὶ τὸν ἔρχον τοῦτον κρατοῦντες οἱ πατρώζοντες υἱοί, σταθερὰν κατέδειξαν τὴν ἰσχὺν καὶ τὸ σθένος αὐτῶν.

Περιλαμπόμενοι νῦν αἱ ψυχαὶ ὑμῶν, γενναῖοι μαχηταί, ὑπ' ἀφθίτου δόξης καὶ αἰδίου εὐγνωμοσύνης συναγάλλονται ἐν τοῖς οὐρανόις Μοναῖς καὶ ἀντικρύζουσι μετὰ τιμῆς τὴν μακαρίαν ψυχὴν τοῦ μάρτυρος βασιλέως, ὅστις τελευταίως, ἀλλ' ἀφ' ὑψηλοῦ ἔπεσεν ἀφοῦ εἰς τὴν σκοπιὰν τῶν προφυλακῶν διέγραψε τῆς παρίδος τὸ μεγαλεῖον. Χαίρετε θηρευταὶ κοιμώμενοι, Ἑλλάδος μεγάλης καὶ ἐνδόξου, ~~καὶ ἐνδοξοῦ~~ νεκροὶ τῆς νικηφόρου μεγάλης στρατιᾶς, ἀγήρως θὰ εἶναι καὶ προσφιλεῖς ἡ μνήμη σας, ἀειθαλὲς θὰ παραμείνῃ ἔσσει τὸ δάφνινον τοῦ Στεφάνου σας κόσμημα, καὶ λαμπρὸς ὁ ἔπαινος πάσης τοῖς ἐπιγιγνομένοις.

« ἐν τὰ φριον δὲ τοιοῦτον οὔτ' εὐρῶς οὔθ' ὀπανδαμάτωρ ἀμαυρώσει χρόνος ».

Τοῦ ἔθνομάρτυρος Βασιλέως ἡμῶν Γεωργίου τοῦ πρώτου καὶ πάντων τῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἡρωϊκῶς τελειωθέντων κατὰ τε τὴν ξηρὰν καὶ τὴν θάλασσαν αἰωνία ἡ μνήμη. Ἄμην.

